

Erdő Péter

Homília Nagyboldogasszony ünnepén a székesfehérvári székesegyházban
2022. augusztus 14-én (Lk 1,39-56)

Krisztusban Kedves Testvérek!

1. Nagy örömmel mutatjuk be ezt az ünnepi szentmisét itt, a megújult székesfehérvári székesegyházban. Ennek a templomnak, Szent István király a névadója. De az Egyházmegye védőszentje a Nagyboldogasszony. Ennek komoly történelmi oka van. Hiszen ebben a városban állt az a bazilika, amelynek különleges szerepe volt Egyházunk és hazánk életében. Ide temetkeztek a magyar királyok az egész középkor folyamán. Ezt az ősi bazilikát pedig Nagyboldogasszony tiszteletére szentelték.

2. Nagyboldogasszony ünnepén Szűz Mária testestől-lelkestől való mennybevitelét ünnepeljük. A mai ünnep olvasmányai hitünk legnagyobb titkába avatnak be minket. Szűz Mária hálaénekében, a *Magnificatban* így kiált fel ujjongó örömmel: „Magasztalja lelkem az Urat, és szívem ujjong megváltó Istenemben! Mert tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát, lám, ezentúl boldognak hirdet engem minden nemzedék”. Ezután hálát ad azért, hogy Isten teljesítette az ősöknek tett ígését, vagyis megadta a Megváltót. De a *hála* első szava azért hangzik el, ami *magával Máriával történt*. Miért örül Mária? Hiszen már az angyali üdvözléskor félve kérdezi, hogy „hogyan lehetséges mindez”. Később pedig, mikor Jézust bemutatja a templomban, elhangzik majd a jövendölés, hogy szívét tör járja át. Mégis, Mária első öröme és köszönete annak szólt, ami vele magával történt. Isten anyja lett, valóságos istenszülő, aki testi mivoltában is bekapcsolódott Isten életének közösségébe.

„Magasztalja lelkem az Urat” – miért is? A Szeplőtelen Fogantatás hitében valljuk, hogy Mária életének kezdetétől fogva mentes volt az eredeti büntől. Márpedig a Teremtés könyvében azt olvassuk, hogy a halál az ősbűn büntetése rajtunk.

3. Manapság hajlamosak vagyunk vállvonással vagy hallgatással kikerülni a halál tényét. Nem illik róla szinte beszélni sem. Pedig itt van közöttünk, itt van a közelünkben, vár ránk, és vár szeretteinkre is. Hiába űzzük el a gondolatát: itt van. És ha történik egy baleset, ha közlik az orvosok rólunk vagy szeretteinkről, hogy rákban vagy más súlyos bajban szenvedünk, rögtön előtör az elfojtott gondolat, és ránk telepszik szorongatón és kegyetlenül. Pedig sokan azt mondják, hogy nincs a halálban semmi rendkívüli. Minden élőlénynek ez a sorsa. Már az ókeresztény korban Pacianus püspök azt írta: „A földi élet az állatok, a vadak és a madarak számára látszólag közös a miénkkel, sőt az övék néha hosszabb is. Az emberi élet

sajátos többlete, amelyet Krisztus ad Lelke által, maga az örök élet, de csak akkor, ha többé már nem vétkezünk. Mert amint a halált bűn által vonjuk magunkra, és az erényes élet révén kerüljük el, úgy az életet bűnökkel lehet elveszíteni, erényekkel pedig megőrizni”¹.

„Magasztalja lelkem az Urat” – kiáltja a Szűzanya. Miért is? Az Isten képére teremtett ember számára botrány és szörnyűség lenne, ami az állatok számára egyszerű és természetes. Értelmünkből, szabadságunkból, szellemünkből kell maradnia valaminek. Ezt érezték már a pogányok is, ezután sóvárogtak a természeti népek, amikor a halottak ősi kultuszát és tiszteletét gyakorolták.

De az igazi választ Krisztus feltámadása adja meg: Ő az elsőszülött a halottak közül. Először Krisztus támadt fel, azután azok is feltámadnak, akik Krisztushoz tartoztak (1Kor 15,20-27).

De nekünk, egyszerű halandóknak át kell mennünk a halál kapuján, és – ahogyan Szent Pál írja – akkorra várjuk és reméljük feltámadásunkat, amikor majd Krisztus (újra) eljön.

Ezért próbatétel a halál hitünk és reménységünk számára. De ez *hitünk lényege*: Krisztus érdeméből hiszünk benne, hogy *mi is feltámadunk az örök boldogságra*. Ez nem csupán jámbor vigasz a gyászoló családok számára. Ebben mi valóban hiszünk. S ennek a hitnek meg kell látszania az életünkön.

4. De Szűz Mária saját magáért, a vele történekmért ad először hálát Istennek. Ő mentes volt az áteredő büntől – neki nem kellett viselnie a halál terhét és örökségét. Ő olyan szorosan kapcsolódott Szent Fia életéhez, hogy a halálnak nem volt hatalma rajta: testestől-lelkestől vétetett fel a dicsőségbe.

Méltán éneklí róla az egyház, hogy „Mennyországnak királynéja” (*Regina caeli*). Emlékezzünk csak vissza az evangéliumnak arra az epizódjára, amikor Zebedeus fiainak, Jakabnak és Jánosnak az édesanyja azt kéri Jézustól, hogy az ő két fia majd Jézus jobbán és balján ülhessen országában. A legszorgalmasabb, a lelelkesebb tanítványok valószínűleg még ekkor is azt hitték, hogy Jézus győzelmes királyságot alapít itt a földön, és el lehet kezdeni a helyezkedést – mai szóval: a lobbizást – a legfontosabb pozíciókért. Nehezen értették meg a tanítványok is, hogy Jézus nem evilági vezető tisztségeket osztogat közöttük. Válaszában helyre is igazítja a kérelmezőt. Rávilágít: nem tudják, mit kérnek. Az a hely azt illeti, akinek az Atya szánta. Egyházunk ujjongó örömmel fedezi fel Szűz Máriában a legtiszteletreméltóbbat, a „Mindenszentek királynéját”. Ha Krisztus azt akarja, hogy egész

---

¹ Beszéd a keresztségről, PL 13, 1093-1094.

Egyháza szent és szeplőtelen legyen, Mária ezt a kívánságot minden más hívőnél jobban teljesítette. Ezért királynéja ő minden szenteknek. Benne hitünk végső céljának beteljesedése jelenik meg. Mária mennyei megdicsőülése az emberi létezés foglalatja és összefoglalása². A teremtő Isten tudja, hogy az emberek világában, *királynői hely illeli meg az édesanyákat, akiktől az életet kapjuk, akiktől a nevelő és gondoskodó szeretet ezernyi olyan láthatatlan ajándékát kapjuk, aminek pontos létezését és értékét talán a jövő tudománya fogja felfedezni*. Adjuk meg a megbecsülést, a tiszteletet és a valódi elismerést az édesanyáknak! Ez nem pusztán udvariasság. Ezt az igazságosság kívánja meg. A valóság követeli meg. Ezen népünk élete múlik. *Soha ne kelljen sokgyerekes édesanyának könnyes szemmel hazajönnie fodrástól vagy orvostól azért, mert állítólagos felelőtlensége miatt kimosolyogják azok, akik nem vállalták az anyai méltóságot*.

5. Ha ekkora a tisztessége az emberi édesanyáknak, mennyivel nagyobb a méltósága a szeplőtelenül fogantatott, istenszülő Szűz Máriának. Bűn nélkül jött a világra és személyes bűnével sem vált méltatlanná istenanyai hivatásához. Személyében törte át halandóságunk burkát. Benne Krisztus után a második embert csodálhatjuk, aki eljutott a feltámadott test dicsőségére. A megdicsőült Krisztus és a Mennybe felvett Szent Szűz a mi személyes boldogságunk képe. Társaságukba várnak minket is, ezért könyörgünk itt, a székesfehérvári székesegyházban, hogy a Szent Szűz anyai közbenjárása szabadítson meg minket minden testi és lelki nyomorúságunktól, szabadítsa meg népünket a háborútól, a reménytelenségtől, a kishitűségtől és minden önzéstől, és segítsen el mindnyájunkat az örök boldogságra. Ámen.

---

² E. Fastenrath, Königtum Mariens, in: R. Bäumer – L. Scheffczyk (szerk.), Marienlexikon, III, St. Ottilien 1991, 593.